

генной величиной, а ситуация вызванная повышенными требованиями к компетенциям выпускников эндогенной, то это накладывает на задачу проникновения знаний в интеллектуальную собственность персонала необходимость соответствия и идентификации этих составляющих.

Развитие компетенций по своей сути является творчески интуитивным процессом, осуществление которого требует постоянного мониторинга и контроля знаний на всех этапах их получения. Получение компетенций является системным динамическим процессом, включающим социальные, психологические и креативные методы познания и овладение курсантом практическими методами освоения будущих специальностей. При этом, наряду с формированием образовательных стандартов, повышается интеллектуальный уровень персонала, принимающего участие в учебном процессе.

Согласно [8], интеллектуальный капитал – это система полученных знаний, использование которых приносит дополнительный доход при его рациональном потреблении в виде набора компетенций и практических навыков. Он включает в себя такие виды ресурсов, которые не поддаются традиционным оценкам состояния обучаемого, а порождаются знаниями персонала. В связи с этим автором настоящей статьи предлагается разделить получение компетенций при овладении профессиональными качествами курсантов специальности эксплуатация судовых энергетических установок на человеческий фактор и организационное обеспечение образовательного процесса (рис. 2).

Рис. 2. Структуризация компонентов, обеспечивающих интеллектуализацию обучения

Человеческий фактор не является условием формирования образовательных стандартов, однако при достижении необходимых компетенций персонала его роль является определяющей, т.к. позволяет оценить начальный уровень обучающихся и способность их к восприятию необходимого материала. В отличие от него, организационное обеспечение является прерогативой учебного заведения, от качества которого зависит уровень освоения материала и приобретения компетенций.

Выводы. Разделение компетенций на человеческий фактор и организационное обеспечение образовательного процесса позволит курсантам специальности эксплуатация судовых энергетических установок более качественно овладеть профессиональными навыками. Предложенная схема состава и структуры взаимодействий основных блоков интеллектуализации персонала с учетом при-

чинно – следственных связей между ними может служить основой обоснования построения образовательных стандартов.

Литература

1. Рассел С. Искусственный интеллект. Современный подход / С. Рассел, П. Норвиг. – М. : Изд. дом "Вильямс", 2006. – 1408 с.
2. Иноземцев В. Современные постиндустриальное общество: природа, противоречия, перспективы. – М. : Изд-во "Логос", 2000. – 302 с.
3. Денисенко М.П. Провайдинг инноваций : учебник / М.П. Денисенко, А.П. Гречан, М.В. Гаман та ін. – К. : Вид. дім "Професіонал", 2008. – 448 с.
4. Шевчук О.Б. Економіка основана на знаннях: соціально-економічні тенденції / О.Б. Шевчук // Економіка і прогнозування : наук.-аналіт. журнал. – 2005. – № 3. – С. 18-25.
5. Крапивний І.В. Теорія постіндустріального економічного розвитку / І.В. Крапивний // Механізм регулювання економіки. – 2010. – № 4. – С. 159-164.
6. Геєць В. Характер перехідних процесів до економіки знань / В. Геєць // Економіка України : політико-економічний журнал. – 2004. – № 5. – С. 4-13.
7. Triplett J.E. Economic Statistics, – the New Economy and Productivity Slowdown / J.E. Triplett // Business Economics. – 1999. – № 34 (2). – Pp.13-17.
8. Салихов Б.В. Интеллектуальный капитал организаций: сущность, структура и основы управления / Б.В. Салихов. – М. : Изд-во "Дашков и К", 2009. – 156 с.

Агєєв М.С. Значення інтелектуалізації та компетенцій у формуванні освітніх стандартів за спеціальністю експлуатація судових енергетичних установок

Обґрунтовано побудову системи взаємодії основних факторів, що утворюють структуру інтелектуалізації персоналу з урахуванням причинно-наслідкових зв'язків між ними. Встановлено, що значення факторів інтелектуалізації та компетенції у формуванні освітніх стандартів є визначним не тільки в системі навчання курсанта, але і в кваліфікації, яку він отримує.

Ключові слова: компетентність, компетенція, освітній стандарт, інтелектуалізація.

Agueyev M.S. The value of intellectualization and competence in shaping the educational standards in the specialty exploitation of marine power plants

Justified the construction of a system of interacting factors that form the structure of the intellectualization of staff with the cause – effect relationship between them. Found that the values of the factors intellectualization and competence in the formation of educational standards are crucial not only in the education system but also in the student received training.

Keywords: competence, competence, educational standard, intellectualization.

УДК 379.85:06.078(477.87)

Доц. Н.М. Гоблик-Маркович, канд. екон. наук;

магістрант М.І. Капустей – Мукачівський державний університет

ГЕОГРАФІЯ ФЕСТИВАЛІВ ЗАКАРПАТТЯ

Розглянуто карти фестивалів та географію їх розташування на території Закарпаття. Проаналізовано локальне розташування та зосередження фестивалів у кожному з районів Закарпатської області. Створено узагальнену карту всіх видів фестивалів, що проводяться в Закарпатті. Виділено окремі райони області, де в перспективі можливим є розвиток фестивального туризму.

Ключові слова: фестиваль, географія фестивалів, фестивальний туризм, карта фестивалів; фольклорно-мистецькі, гастрономічні, тематичні, етнічні, спортивні та історичні фестивалі.

Постановка проблеми. З метою вдосконалення інформаційного пошуку для багатьох туристичних фірм виникає необхідність у створенні єдиного графічного зображення, послідовності та місця проведення фестивалів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основним об'єктом нашого дослідження виступає узагальнена карта фестивалів Закарпаття, інформація стосовно кожного фестивалю. Географією фестивального туризму займалися такі вчені, як Д.І. Басюк, А.А. Глушко, Г.І. Михайліченко та І.В. Черніна [1].

Постановка завдання. Метою дослідження є розширення пошуку інформації про фестивалі за допомогою створеної карти фестивалів та аналіз локального розташування та зосередження фестивалів у районах Закарпатської області.

Виклад основного матеріалу досліджень. На сьогодні існує велика кількість карт: є карти винного шляху, карти гастрономічного шляху, але не має узагальної карти фестивалів Закарпаття. Окрему інформацію про фестивалі можна знайти на районних, обласних сайтах, сайтах туристичних агентів і туристичних операторів, а також у друкованих туристичних виданнях. На карті фестивалів подається локальне розташування фестивалів, їх зосередження, а також виокремлено райони, де в перспективі можна розвивати фестивальний туризм (рис.).

Фестивальний туризм на Закарпатті все більше набуває поширення та розвитку. З кожним роком з'являються нові події, заходи, що символізують культуру, менталітет та особливості побуту населення в Закарпатській області.

Згідно з зіставленою нами картою бачимо, що на території Закарпатської області проводяться фестивалі в різних районах та мають певну спеціалізацію. Зокрема, всі види фестивалів можна згрупувати у наступні групи: фольклорно – мистецькі, гастрономічні, тематичні, етнічні, спортивні та історичні (табл.).

Далі наведемо коротку характеристику найпопулярніших фестивалів, що проводяться в різних районах Закарпатської області та визначимо ті, де зосереджена і проводяться найбільша кількість фестивальних заходів.

Ужгородський район

Музично-творчий фестиваль "Сакура-Фест". Традиційно проводиться в кінці квітня – на початку травня в м. Ужгород. Метою фестивалю є популяризація Ужгорода як культурної мультинаціональної столиці України, де з однаковою повагою ставляться до української культури та культур усіх народів світу. У рамках фестивалю проводяться усілякі мистецькі заходи [5].

Фестиваль вина та меду "Сонячний напій". Традиційно проводиться навесні у м. Ужгород. Фестиваль вина відбувається у старовинних підвалах "Совиноного гнізда", що в самому серці Ужгорода, на вул. Ракоці. Захід супроводжується культурно-розважальною програмою, різноманітними атракціями, виступами аматорських колективів міста.

"Закарпатське Божоле". Традиційно проводиться в кінці осені у м. Ужгород. Зазвичай збігається зі святом молодого вина "Божоле" у Франції, традиція святкування якого сягає XIX ст. На фестивалі представляють кращі зразки молодого закарпатського вина врожаю нового року від знаменитих виноробів області.

"Парад наречених". Традиційно відбувається 30 червня на День молоді у м. Ужгород.

Табл. Види фестивального туризму на Закарпатті

Вид фестивалів	Назва фестивалю	Місце проведення
Фольклорно-мистецькі фестивалі	"Музичне сузір'я Закарпаття"	м. Ужгород
	"Закарпатський едельвейс"	м. Ужгород
	"Кантус"	м. Ужгород
	"Сакура -Фест"	м. Ужгород
	"Фестиваль хореографічного мистецтва ім. Йосипа Волощука"	с. Великий Бичків, Рахівський р-н.
	"Етно- Діа-Сфера"	м. Мукачево
	"Квасівський ліжник"	с. Кваси, Рахівський р-н.
	"BEREG FEST"	м. Берегово
	"Пора Було Фест"	м. Ужгород
	"Селиська співанка"	с. Нижнє Селище, Хустський р-н.
Гастрономічні фестивалі	"Рекітське сузір'я"	с. Рекіти, Міжгірський р-н
	"Пап – Джаз – Фест"	м. Ужгород
	"Словенська ружа"	с. Сторожниця, Ужгородського р-н
	"Золотий гуляш"	с. Мужієво, Берегівський р-н
	"Сливовий леквар"	с. Геча, Берегівський р-н
	"Фестиваль черешні"	с. Клинова гора, Виноградівський р-н.
	"Молочна ріка"	с. Стужича, Великоберезнянський р-н
	"Фестиваль голубців"	с. Четфолво, Берегівський р-н.
	"Берлибашський бануш"	с. Костилівка, Рахівський р-н
	"Діловецькі калачі"	с. Ділове, Рахівський р-н
	"Туцувська бринза"	м. Рахів
	"Сонячний напій"	м. Ужгород
	"Ягідне поле"	м. Виноградів
Тематичні фестивалі	"Червене вино"	м. Мукачево
	"Біле вино"	м. Берегово
	"Сонячний напій"	м. Ужгород
	"Угочанська лоза"	м. Виноградів
	"Закарпатське Божоле"	м. Ужгород
	"Парад наречених"	м. Ужгород
	"Парад Миколайчиків"	м. Ужгород
	"Карпатський Словоблуд"	м. Ужгород
	"Купальська містерія"	м. Ужгород
	"Лемківська ватра"	с. Кострино, Великоберезнянський р-н
Етнічні фестивалі	Мотофестиваль байкерів "music Bike Ukraine"	м. Ужгород
	"Проводи отар на полонини"	Міжгір'я (Синевірський перевал)
	"Тиса – молодша сестра Дунаю"	с. Ділове, Рахівський р-н
	"Німецька громада"	м. Свалява
	Фестиваль народної творчості румунів	с. Глибокий потік, Рахівський р-н
Спортивні фестивалі	Закарпаття "Мерцишор" "Фестиваль ромського народного мистецтва"	м. Ужгород
	Фестиваль-конкурс угорської пісні та танцю "Перейшов би я Тису"	с. Пийтерфолво, Виноградівський р-н
	"Зимові візерунки Воловеччини"	с.мт. Жденієво, Воловецький р-н
Історичні фестивалі	Шаховий фестиваль "Берегово-Опен"	м. Берегово
	Спортивний міжнародний фестиваль з петанку "Сакура"	м. Ужгород
Історичні фестивалі	"Срібний Татош"	с.мт. Чинадієво, замок "Сент-Міклош"
	Проведення відкритого фестивалю-конкурсу стрільської пісні "Красне поле"	м. Хуст

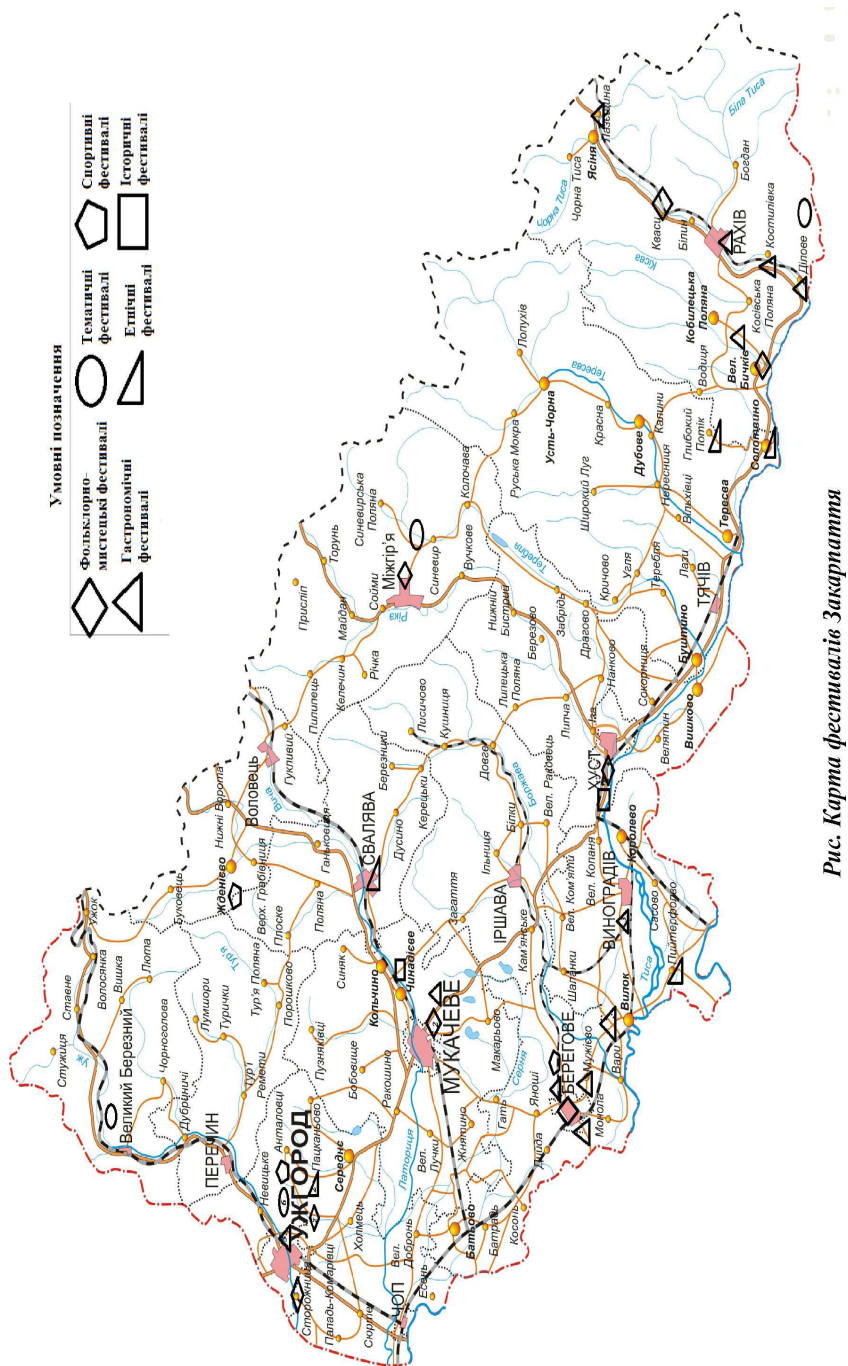

Рис. Карта фестивалів Закарпаття

Мукачівський район

Фестиваль "Червене вино". Традиційно проводиться 12-14 січня на Старий Новий рік у м. Мукачево.

Фестиваль домашнього вина "Червене вино" давно став візитною картою Закарпаття. З 1996 р. він щорічно відбувається в Мукачеві на Старий Новий рік. Це саме той час, коли вино врожаю минулого року тільки-тільки настоялося і набуло свої найкращі і смакові властивості.

У 2013 р. фестиваль отримав новий логотип і свій фірмовий стиль, розроблений дизайнером Іриною Янцо [6].

Фестиваль середньовічної культури "Стібний Татон". Традиційно проводиться у травні у смт. Чинадієво Мукачівського р-ну. Цей фестиваль відбувається у Чинадієвському замку – фортеці "Сент-Міклош" XV ст. На фестивалі проводяться видовищні середньовічні бугурти, двобої на мечях і алебардах, лунає автентична музика, готуються смачні страви за старовинними рецептами. Крім того, кожен учасник фестивалю може взяти участь в середньовічних забавах і танцях, постріляти з лука та арбалета, долучитися до майстер-класів, придбати оригінальні речі на ярмарку [7].

Берегівський район

Міжнародний фестиваль "Bereg Fest". Традиційно проводиться у вересні, в м. Берегово. Фестиваль було започатковано у 1963 р. у рамках святкування днів добросусідства між Українською РСР та Угорщиною як фестиваль "Дружба без кордонів". На фестивалі представляють: справжніх незайманих дів у винних діжках, гучні народні гуляння, співи і танці, яскраві розваги для дітей та дорослих, унікальні майстер-класи народної творчості та промислів, грандіозний турнір з петанку, яскраві атракції, рицарські бої, польоти на повітряних кулях.

"Сливовий леквар". Орієнтовно проводиться у серпні в с. Геча Берегівського р-ну. Фестиваль сливового леквару – традиційне кулінарне свято, в програмі якого не тільки приготування сливового леквару та солодких страв за старорогорськими рецептами з використанням сливового повидла, а й змагання з приготування смачного бограч-гуляшу, юшки по-угорськи і голубців.

Фестиваль "Біле вино". Орієнтовно проводиться у лютому-березні, в м. Берегово. Учасниками фестивалю є кращі виноробы Берегівського винного регіону, що об'єдналися в Берегівський Винний Лицарський Орден святого Венцела, присягнувши всіляко популяризувати винну славу Берегівщини і стати натхненниками фестивалю.

Фестиваль "Золотий гуляш". Традиційно проводиться у середині жовтня, у с. Мужієво, Берегівського р-ну. На фестивалі мужіївці демонструють свою кулінарну майстерність та гостинність. Назва фестивалю символічна, адже село знаходиться неподалік першого в Україні золоторудника. Однак місцеві кулінари стверджують, що назву дали через яскраво-золотистий відтінок гуляшу.

Рахівський район

Фольклорне свято "Квасівський ліжник". Орієнтовно проводиться восени, в с. Кваси, Рахівського р-ну. Мета фестивалю-ярмарку "Барви Квасівського ліж-

ника" – збереження не лише ліжникарства, а й інших місцевих народних традицій та звичаїв, якими споконвіків славляться Кваси, а ще – прагнення продемонструвати вміння людей "газдувати", вишивати, "майструвати", куховарити, співати і танцювати, зберегти і передати молоді самотутні звичаї, розвивати сільський туризм, залучати інвесторів, відкривати нові проекти для розвитку інфраструктури села, покращення добробуту його жителів та сільської громади [9].

Фестиваль "Берлибаський банош". Орієнтовно проводиться у травні в с. Костилика, Рахівського р-ну. Місцевість, де знаходиться село, отримала назву Берлибаш ще з часів татарського нашествия. Банош – це страва з кукурудзяного борошна на сметані, заправлена шкварками, грибами та бринзою тощо.

Банош, як і бринзу, протягом століть готують виключно чоловіки, тому що вівчарство і все, що з ним пов'язане, – справа чоловіка. Мета свята – пропагувати самотутні традиції гірського краю і приваблювати туристів не тільки з інших областей України, а й з-за кордону [7].

Фестиваль "Гуцульська бринза". Традиційно проводиться на початку вересня в м. Рахів. Фестиваль започатковано у 2000 р. територіальною громадою с. Кваси, а 2002-го перемістився до райцентру м. Рахів. Під час фестивалю палає ватра як символ оберегу полонини та овець. Фестиваль приурочується до повернення вівчарів з полонини додому. Під час фестивалю організуються виставки робіт традиційного народного мистецтва, виставка-продаж традиційних страв.

Виноградівський район

Фестиваль "Черешні". Традиційно проводиться у червні в с. Клинова гора Виноградівського р-ну. Фестиваль відвідує дедалі більше гостей та туристів. Можна насолодитися принадами тутешньої природи, неповторним фольклорним колоритом. Захід проводиться у старому дубовому лісі, що є парком відпочинку. Виступають зарубіжні та місцеві аматорські танцювальні колективи.

Фестиваль "Угочанська лоза". Традиційно проводиться у травні в м. Виногородово. Фестиваль покликаний популяризувати туристичний потенціал регіону, сприяти відновленню традицій місцевого виноградарства та виноробства. Також тут можна побачити вироби народного мистецтва, в яких виражено етнічну самотутність району.

Міжгірський район

"Рекітське сузір'я". Традиційно проводиться у червні-липні на Коваликовому полі с. Рекіти Міжгірського р-ну.

Фестиваль "Проводи отар на полонини". Орієнтовно проводиться на початку червня в с. Міжгір'я – Синевицький перевал. У рамках фестивалю: запалення ватри, доїння овець, різноманітні конкурси, виставка-продаж, гучні масові гуляння. Родзинкою свята є бринза.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, за допомогою складеної загальної карти проведення фестивалів у Закарпатській області нами проведено аналіз фестивальної діяльності в окремих районах області. Визначено, що найбільша кількість фестивальних заходів зосереджена і проводиться в Ужго-

родському, Мукачівському, Берегівському та Рахівському районах. Дослідження показали, що перспективними районами щодо розвитку фестивальної діяльності залишаються Виноградівський, Міжгірський та Воловецький райони Закарпатської області.

Картографічний розподіл фестивалів є важливим для туризму, оскільки дає змогу туристам, туристичним підприємствам та іншим зацікавленим сторонам не тільки в Україні, але і за її межами, орієнтуватися щодо місця проведення фестивалів, їх різновидів та кількості. Тому, сьогодні є дуже актуальним створення єдиної карти фестивалів Закарпаття, яка дасть змогу ефективніше впливати на розвиток фестивалів як виду туризму в туристичній галузі.

Література

1. Басюк Д.І. Основи туризмології / Д.І. Басюк. – Кам'янець-Подільський : Вид-во "Аксіома", 2005. – 204 с.
2. Глушко А.А. География туризма / А.А. Глушко, А.М. Сазыкин. – К. : Вид-во КНТЕУ, 2008. – 255 с.
3. Михайліченко Г.І. Практика організації туристичних подорожей / Г.І. Михайліченко. – К. : Вид-во КНТЕУ, 2003. – 155 с.
4. Черніна І.В. Міжнародний туризм в економіці регіону / І.В. Черніна. – Донецьк : Вид-во ДонДУУ, 2006. – 167 с.
5. Україна туристична. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.turystam.in.ua/uk/2012-04-24-06-47-31/181/5642>
6. Закарпатський туристичний інформаційний портал. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.zakarpattourism.info/product_info.php?language=ua&products_id=2891
7. Ігор Меліка. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://igormelika.com.ua/moi-karpatti/anonsi-podij/festival-serednovichnoji-kulturi-sribnij-tatosh-17-19-05-2013>
8. Ігор Меліка. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://igormelika.com.ua/moi-karpatti/anonsi-podij/festival-berlibaskij-banush-26-05-2013>
9. Закарпатський туристичний інформаційний портал. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://zakarpattourism.info/-p-2696.html?products_id=2696&tab=6&map=1&language=ua

Гоблик-Маркович Н.М., Капустэй М.И. География фестивалей Закарпаття

Рассмотрены карты фестивалей и география их расположения на территории Закарпаття. Проанализировано локальное расположение и сосредоточение фестивалей в каждом из районов Закарпатской области. Создана обобщенная карта всех видов фестивалей, которые проводятся в Закарпатье. Выделены отдельные районы области, где в перспективе возможным является развитие фестивального туризма.

Ключевые слова: фестиваль, география фестивалей, фестивальный туризм, карта фестивалей, фольклорно-художественные, гастрономические, тематические, этнические, спортивные и исторические фестивали.

Goblik-Markovich N.M., Kapustey M.I. Geography of festivals Transcarpathia

In the article the maps of festivals and geography of their location are considered on territory of Transcarpathia. A local location and concentration of festivals was analysed in each of districts of the Transcarpathia area. The generalized map of all types of festivals was created which are conducted in Transcarpathia. The separate districts of area are selected where in a prospect possible is development of festival tourism.

Keywords: festival, geography of festivals, festival tourism, map of festivals, folklore-artistic, gastronomic, thematic, ethnic, sporting and historical festivals.